

Tekstil, koža, odjeća i obuća

Industrija tekstila, odjeće, kože i obuće (T.O.K.O.) je u potpunosti zavisna od uvoznih sirovina i repromaterijala koje ne postoje i ne mogu se nabaviti na BH tržištu. Istovremeno, upošljava između 35 – 40.000 radnika, pretežno ženske radne snage.

Kao posljedica uvedenih mjera u Bosni i Hercegovini i cijelom svijetu, u pokušaju suzbijanja pandemije „korona virusa“, u periodu januar-mart 2020 godine, u odnosu na isti period 2019 godine, i industrija tekstila, odjeće, kože i obuće, kao i brojne druge oblasti, bilježi značajan pad u ukupnom obimu vanjskotrgovinske razmjene od oko 61 milion KM.

Samim time i pokrivenost uvoza izvozom industrije TOKO, sa 78,76% u 2019 godini, pala je na 76,80% u prvom tromjesečju u 2020 godini (ili -1,96%), pa je tako UVOZ pao za oko 29 miliona KM (ili -5,82%), a i IZVOZ je pao za oko 32 miliona KM (ili -8,17%).

Vanjskotrgovinska razmjena Industrije TEKSTILA, ODJEĆE, KOŽE I OBUĆE BiH - I - III 2019 /2020 u KM										
Godina	I - III 2019				I - III 2020				PORAST u %	
Tarifna glava i naziv proizvoda	Uvoz	Izvoz	Obim	Pokrivenost uvoza izvozom	Uvoz	Izvoz	Obim	Pokrivenost uvoza izvozom	2019/2020 Uvoz	2019/2020 Izvoz
Ukupno T.O.K.O.	499.435.075	393.357.831	892.792.907	78,76%	470.377.522	361.229.495	831.607.017	76,80%	-5,82	-8,17
Ukupno B I H	4.705.508.318	2.857.984.807	7.563.493.125	60,74%	4.365.312.337	2.708.640.310	7.073.952.647	62,05%	-7,23	-5,23

Segment kože i obuće (TG:41,42,43 i 64), kao najznačajniji, i po obimu i izvozu najveći dio ovog sektora, zabilježio je značajan pad izvoza od 31.625.390 KM (ili -13,47%). Razlog tome leži u činjenici da su naša najveća izvozna tržišta u ovom segmentu Italija, Njemačka, Slovenija, Hrvatska i Austrija, najžešće pogođene korona virusom, pa su zbog uvođenja strogih karantina i zabrane kretanja (pa i poslovanja), na što su se nadovezali i problemi sa transportom u oba smjera, a istovremeno, u jednom momentu bilo je skoro nemoguće dovesti neophodne repromaterijale u BiH za dalju proizvodnju.

Najveći pad je zabilježila proizvodnja obuće (TG 64) gdje je IZVOZ pao za - 24.877.399 KM (ukupno izvezeno 169.121.816KM), a isto tako i UVOZ za - 5.513.286 KM, (ukupni uvezeno 93.552.393KM) dok je ukupni obim u segmentu obuće pao za čak - 30.390.685 KM. (ukupni obim 262.674.209 KM). Iako je pokrivenost uvoza izvozom kod obuće još uvijek visoka i za ova prva 3 mjeseca iznosi 180,78%, u odnosu na isti period prošle godine (kad je ista iznosila čak 195.83%), zabilježen je pad od -15,15%.

Poslije obuće, najveći su gubici u TG 42 – proizvodi od kože i sarački proizvodi, gdje je zabilježen pad IZVOZ-a u iznosu od - 4.852.859 KM, (izvezeno je 17.645.037KM) kao i UVOZA u visini od - 5.022.867 KM, (uvezeno je 19.927.136KM) što je rezultiralo i smanjenjem ukupnog obima trgovine ovih proizvoda u iznosu od - 9.875.726 KM.

U drugom najvažnijem segmentu industrije TOKO – odjeća i gotovi tekstilni proizvodi (TG 61,62 i 63), bilježimo i pad ali i porast u pojedinim tarifnim grupama.

Tako je kod TG 61 – odjeća i pribor za odjeću, u prva tri mjeseca 2020 g. zabilježen porast u svim segmentima trgovinske razmjene.

Kod ove tarifne grupe, IZVOZ je povećan za 4.691.080 KM ili za 11,77% (ukupni izvoz 55.164.391 KM) u odnosu na prošlu godinu, dok su istovremeno porasli i Uvoz za 6.764.647 KM ili 9.29% (ukupni uvoz 64.238.070), kao i obim trgovinske razmjene ove grupe proizvoda za 11.455.728 KM ili 1.95 % (ukupni obim 119.402.462 KM).

Međutim kod trifne grupe 62 – također odjeća osim pletenih i kukičanih proizv., zabilježen je pad izvoza za 15.08% (ili 4.375.171 KM) i uvoza za 11,45% (ili 9.541.150 KM), što je za 18.916.321 KM, smanjilo ukupni obim trgovinske razmjene ove TG za - 18.916.321 KM, iako je sama pokrivenost uvoza izvozom povećana za 5,53%.

Razlozi za ovo povećanje odnosno pad izvoza leže u činjenici da se dobar dio kompanija iz tekstilnog, ali i obućarskog sektora, (pa i iz nekih drugih branši kao npr. proizvođači tapaciranog namještaja), zbog nemogućnosti isporuke vlastitih proizvoda, odnosno nabavke repromaterijala za svoju proizvodnju ili zbog otkazivanja ugovor, preorijentisao na proizvodnju zaštitne medicinske opreme te da su u cilju zadržavanja radnika i zajedničke pomoći u suzbijanju problema izazvanih pandemijom, sve svoje resurse stavili u funkciju, naravno vodeći pri tome računa o sigurnosti svojih uposlenika.

Brojne kompanije su donirale velike količine zaštitnih maski, odijela i zaštitnih vizira kao pomoć u borbi protiv korona virusa, a usvajanjem ove nove proizvodnje, neke kompanije kojima ovo nije kor posao, su i ostvarile dodatne prihode i bar malo ublažile posljedice gubitka već ugovorenih poslova.